

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegraful ese de două ori pre septemană: Duminecă și Joi. — Prenumeratul se face în Sabiu la espeditoria foiei, pre afara la c. r. poste cu bani gât prin scrisori francate, adresate către espeditura. Pretul prenumerătunii pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. iar pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pe-

Nr. 35.

ANULU XXIII.

Sabiu in 4/16 Maiu 1875.

Sabiu 3/15 Maiu

E memorabile diu'a de astazi si totusi de abia audim dintr'unu coltui departatul său din altulu mai de aproape vre-o scire inadusita despre vr'o timida incercare a junimeei de arangia ce-va in suvenirea dilei. Unde voru fi eroii din anii trecuti, cari adunau conferintie si declamau cuvinte innalte despre stranepotii strabunilor celor mari de odinioara, pentru că aureola departata a celor din urma sa lucésca ce-va si celor dintâi? Ni se pare ca au strabatutu convin-gerea, ca precum strabunii numai prin fapte au stralucit in istoria si stranepotii numai prin de aceste potu ajunge la valoare si asiá cei ce se temu si fugu de incomoditatea faptelor, astazi s'au facutu neveduti, in intu-nereculu tacerei. Eroii cuvintelor au avutu totu-déun'a o esistintia efemera si de aceea aceia, la a căroru adresa erau indreptate cuvintele loru, n'au luatua mai multu notitia despre densii decâtu au avutu tocma ei de lipsa. Ei au avutu totu-déun'a o esistintia efemera si de acea acei ce si-au in-credutu sórtea cuvintelor loru au fostu cei amagiti.

Sa ne intórcem privirea dela la-turea acésta negra a vietiei noastre națiunali si sa cercâmu sa ne aven-tâmu la inaltinea, in carea s'a aflatu poporul român in diu'a de carea amintim. Atunci români au juratu credintia neclatita tronului, patriei si națiunalitătiei sele si s'au promis a sacrificá si viéti'a pentru aceste. Ce sublimu semtiementu a trebuitu sa electriseze inimile poporului, carele in urma a dovedit u grele suferintie resolvarea grandiosei probleme ce o incarcase pre umerii sei. Cându aru bate acelasi puls in inimile române aru fi trebuitu că lupt'a materiale de atunci sa o fimu continuat in modu trafiguratu in lupta de principie si sa ne fimu ferită că de focu, că in fati'a unui exemplu asiá de viu si asiá de prósperu, sa ne ascundem la spatele unei notiuni negative, spre a o puté esplotá multi din declamatori in dau-n'a caracterului națiunalu si spre fo-losu particulariu materiale.

Sa ne intornâmu la traditiunile si la faptele antecesorilor nostri si sa incopciame si noi acolo ale noastre si atunci cu bucuria si mandria mai multa vomu asteptá aniversarea cea epocala in viéti'a nostra națiunala.

Astazi sa serbâmu pocaindu-ne de gresielele trecutului si punendu votu ca ne vomu interesá de sórtea poporului nostru că antecesorii nostri, de cari ne aducem cu pietate aminte.

Ministrul presedinte Bela Wenk-heim, Bela Szende si Ludovicu Simonyi voru intempiná pre Maj. Sea la Fiume, la ocasiunea reinternarei din caletori'a dalmatina. Acolo se va tiené sub presidiul Majestătiei Sele unu consiliu de ministri, in care intre alte se va statorí definitivu si cuventul de tronu pentru incheierea sessiunei die-tale. Incheierea sessiunei este dura-forte aprópe. Dupa "Hon" in 20 l. c. Unele diurnale ni spunu ca tienut'a cuventului de tronu va fi in termini de totu generali.

Alegerile dietali inca nu mai suntu de parte. Pregatirile de totu

feliulu pentru densele s'au terminat in multe cercuri, si asiá alegerile se voru incepe in jumetatea prima a lunei lui Iuliu. Conferint'a româna ca-rea stă in legatura cu alegerile se va intruni preste optu dile.

Foile magiare si sasesci discuta fórte multu alegerile fiitorie din fundulu regiu si impartu mandatele dupa placulu loru individilor dechiarati pentru un'a său alta partida. Perspectiva alegatorilor români este mai putenu favorable că in trecutu, din cauza ca legea cea noua electorale a eschis pre multi dela dreptulu de alegere.

Casa magnatilor a primitu in siedint'a dela 13 Maiu legea votata de cas'a deputatilor in privint'a re-organisarei judecatorielor.

Despre caletori'a Majestătiei Sele ni dà unu biletu imperatescu datatu din Liss'a dovedile cele mai credibile, ca a fostu unu siru de manifestatiuni de alipire si loialitate cătra tronu. Cu acésta ocasiune aflâmu ca baronul Rodich, locuitorul Dalmatiei, fu decorat cu crucea cea mare a ordinului Leopoldinu, iéra generalul Ioanovici fu promovat la rangulu de baronu.

In legatura cu caletori'a acésta inregistrâmu unu actu de curtenire politica alu Maj. Sele si adeca deco-rarea principelui muntenegrénou Nicolau cu crucea cea mare a ordinului St. Stefanu si investirea acelu'a cu ran-gulu de capu alu regimentului 29 de infanteria (conte Thun Hohenstein, cerculu Becichereculu-mare).

Palacky cunoscutulu istoricu na-tionalu si conduceatoru cehicu a pu-blicat in dilele din urma o prome-moria indreptata asupr'a nemtiloru si magiarilor. Elu dice ca in senatul imperiale si in diete nu se decretéaza ceea ce pretinde libertatea si drepta-tea, ci, ce voiescu nemti. Mai de-parate dice: déca monarhia nu are vointia si putere de a dà ajutoriu na-tiunei (cechice), nici națiunea nu se va simti in consciint'a ei obligata de a contribui pentru susu-tienarea mo-narchiei.

Cestiunea belgiana dispare si apare neintreruptu de unu tempu incóce. Din Brussel'a, din Parisu, din Londonu si din Berlinu se asigura mai pre-tota diu'a ca din cestiunea acésta nu se pote nasce nici o diferintia mai seriosa. Cu tóte aceste nelinișcea si neincredere generale preocupa spiri-tele in tóte tierile continentalui eu-ropeanu.

Presenti'a imperatului Russiei in Berlinu este trambitata de oficiosele din Berlinu dreptu de unu semnu de pace, si parerea acésta a fostu bine-venita si bine primita si in alte parti, unde pacea este nu mai putenu do-rita. Dara de alta parte mai acelesi foi si optescu, printre siruri, ca pacea are a se decide acum in Berlinu in presenti'a imperatului rusescu si a cancelariului seu, carii suntu ómenii pacei. Totu acelesi foi sciul sa spuna ca imperatulu Russiei, cându adunarea națiunale din Versailles a votatulegea cea noua militaria, a batutu siéu'a ambasadorului francesu de lângă curtea din St. Petersburg, că sa pri-cépa, ca cabinetul rusescu nu este aplecatu a suferi sternirea pâcei prin pré grabnic'a armare a Franciei, iéra principale Gorciakoff s'a declarat in-detaiuri si — ceea ce e lucrul principalu — acea nepreocupatiune,

t'a vorba si temere de tendintiele cele resbelice ale Franciei sa nu se dea uitârei ca Russi'a nu voiesce că sa se turbure pacea Europei si nici ca se va turburá.

Nu e mirare cându intr'o agita-tiune generale de sprite lumea se léga cu tóte mânile de ori ce i se pare ca va asigurá pacea. Ea 'si creaza singura curiositati de totu felulu, dupa cari aru fi a se deslegá cestiunile nedeslegate pre calea pâcei. Intre alte se vorbesce de unu congresu generale continentalu, in care spre a impacá pre Franci'a sa se disolve regatulu belgianu si partea valonica sa se arondeze la Franci'a, iéra cea flamica sa se arondeze la Oland'a si in fine du-catul Luxemburgului sa se adauge la tierile imperiale germane. Russiei si Austriei sa li se dea voia a deslegá dupa placulu loru cestiunea orientale.

Ministrul de interne C. Tisza a in-dreptat cătra tóte jurisdictiunile, cătra toti comitii supremi, judii reg. supr., capitanii supr. si cătra comitele fondului regiu o ordinatune circularia, in care ministrul aduce aminte co-mitatelor sa fia zelose si conscientiose in afacerea selvguvernamentului; se provoca totu odata toti comitii supremi sa arete numai decâtu pre toti acei oficiali municipali, cari 'si voru neglige datorintile loru, spre a-si luá pedeps'a meritata. Ministrul releváza cu energi'a propria lui, ca va aplicá cea mai aspra rigóre de căte ori va vedé, ca numele celu bunu alu administratiunei municipale e periclitatu prin erorile singurateilor oficiai si prin indulgenti'a ce se va areta fatia de acesti vinovati. O controla mai rigurosa a administratiunei de cătra ministeriu, e o necessitate impe-rativa, mai alesu la noi, cari avemu o administratiune fórte slaba. Admi-nistratiunea nostra a primitu o lovi-tura mare luandu-se si prin art. IV din 1869 inainte de vreme puterea jurisdictiunaria din mânile dregatorilor politici, cari astazi nu potu resolvá trebile curenti intr'unu modu grabnicu intempinandu multa reniten-tia din partea subalternilor, fără că sa se pote aplicá in fia-care casu concretu rigórea judecatorilui.

Din incidentulu acestui circulariu redactorulu dela "Magy. Politika" dice despre ministrul de interne, ca barbatul acesta este o enigma. Nu s'a potutu decide pâna acum, ca este C. Tisza unu barbatu de statu său numai unu omu de comitat. Elu a fostu unu siefu de opositiune energicu, te-nace si desteru. De este aptu a gu-verná? trebuie sa probeze inca. Cul-tulu idololatricu alu puterei, in butulu inmenseloru desamagiri, este in na-tiune atâtu de mare, cătu ea crede, ca celu ce are destula pricepere pen-tru a ajunge la potere, va scí si guverna inteleptiesce. Amu urmarit u de 15 ani cu atentiune pre C. Tisza pre carier'a vietiei publice sine ira et studio recunoşcemu calitatile sele politice, dara nu aflâmu in tr'ensulu vén'a unui barbatu de statu. Admirâmu spiri-tulu seu inventiosu pre terenulu ne-gatiunei si sireti'a sea in jocu cu semi-tiulu publicu, art'a sea superiora de cortesiu in conducerea de partide, pole-mic'a in discussiune care se demite in detaiuri si — ceea ce e lucrul principalu — acea nepreocupatiune,

tr celelalte parti ale Transilvaniei si pentru pro-vincile din Monarchia pre unu anu 8 fl. iéra pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru principe, si tieri streame pre unu 12 1/2, anu 6 fl.

Inseratul se plasesc pentru intâ'a ora cu 7 er. sirul, pentru a dou'a ora cu 5 1/2, cr. v. a. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2, cr. v. a.

care ne facea sa credem ca capaci-tatea sea nici nu ajunge mai departe. Asiá a fostu C. Tisza; pre carier'a sea de 15 ani n'a prenuntiatu unu principiu positivu, n'a aretat o idea concreta de guvernare, din care amu poté conchide, ca la care scola apar-tiene.

Sinodulu archidiecesanu,

Siedint'a VIII.

(dela 27 Aprile v.)

Dupa autenticarea protocolului din siedint'a V si VI si presentarea esibitelor, deputatul Strevoiu face propunerea, ca de vreme ce celu mai co-respondentul monumentu pentru unu barbatu mare suntu faptele sele, iéra acestea se eterniseza mai potrivitul prin inregistrarea loru intr'unu opu istoricu demnu de ele, care servesce posteritatei spre instruire si imbarba-tare, — asiá ven. Sinodul sa designeze din fondurile intemeiate de neuitatulu Metropolitul Andreei unu premiu de 300—500 fl. pentru cea mai buna biografia a acestui mare barbatu. Ven. Consistoriu sa se insarcineze cu ese-cutarea acestui conclusu.

Se transpune comisiunei pentru propuneri.

Deput. Pred'a interpeláza presidiul, de are cunoscinta, ca in nríi 19—20 din 9/21 Martiu a. c. ai "Federatiunei" a aparutu unu articulu datatu din Sabiu 27 Fauru a. c. si, dupa cum probéza contestulu, din pé-n'a unui elevu alu institutului nostru teol., prin care articulu se ataca in modu deonestatoriu atâtu corpulu profesoralu cătu si Ven. Consistoriu si chiaru si institutulu insusi stigmati-sandu-se de "Institutulu fără delegatori", si déca are cunoscinta, este aplecatu, a luá mesurile necesarie pentru a spalá macul'a acésta de pre onórea institutului?

Presidiul respunde, ca n'are cu-noscinta despre acestu articulu ten-ditosu, pentru ca nu a potutu urmarí jurnalistic'a in detaiul, din cauza ocupatiunilor, dara va luá mesuri pentru a chiarifica lucrul si a dis-pune cele de lipsa.

Interpelatoriulu se dechira mul-tiemitu cu respunsulu presidiului.

Dupa acésta se continua rapor-tulu comisiunei scolare.

Ref. Mihaltianu cetece parerea Consistoriului scol., care dice ca sa se determine numerulu asesorilor consistoriali in senatul scol. defigandu-se salariele loru că si la senatul bisericescu si anume acel'a sa conste din trei asesori ordinari salarisiati, unu preotu si doi mireni, si trei asesori onorari. Cei salarisiati ordinari sa fia barbati fără de alta ocupatiune, cu zelul si capacitate. Asesorul ordinariu pote fi din senatul bisericescu si sa se lase presidiului a impartî agendele numai intru cătu nu aru fi destul de ocupat cu cele bisericesci. Cei doi asesori voru fi referenti avendu sa visiteze scolele dupa trebuinta.

In comisiune se ivira in respec-tulu acesta doué pareri: un'a, ca con-formu propunerei comis. scol. din 1873 sa se remunereze toti patru asesori scol. cu côte 300 fl. pre anu impar-tiendu-se agendele intre densii si sus-tienendu-se 600 fl. pentru visitatiuni, iéra alt'a, că pâna la altu tempu mai potrivitul sa remana status quo.

Presidiul din parte-si recomenda

cea mai intensiva activitate pentru caușa scolară și să nu prea crutiām, căci sacrificiile aduse pentru scolă vor aduce fructe insuite. Afara de acēstă caușă e fără momentosă, și merită să aducem sacrificie pentru ea.

Se incinge o desbatere fără animata asupră a acestei cause, la care iau parte mai mulți deputati. Dep. Preda, Gaetanu, Piso, Borcă și Boiu spriginesc propunerea comisiei și anume dep. Borcă face adausul, că referătă sa se imparte prin presidiu, și la siedintă sa se chiamă și asesori onorari scolari rebonificandu-li se spesele de drumu și platindu-li-se 5 fl. v. a. diurne, ieră dep. Boiu adaugă, că din sumă preliminată pentru vizitării să se spriginesc și preșterii că inspectori districtuali de scole.

Dep. Diamandi Manole, Mesiotă și Hannia pledează pentru parerea a două a comisiei scol.

Macelariu spriginesc propunerea Consistoriului, dară pentru casulu cându acēstă nu s'ară primă face alta propunere, adică: să se sustina status quo cu adausul, ca de alu doilea referinte în afaceri scolare să se dea unul dintre cei patru asesori salariați din senatul bis.

Se cere încheierea desbaterei, toti oratorii insinuati renunță la cuvântul numai ref. Branu și mai face reflecții sele din urma. Urmandu votarea nominală cade propunerea prima a Consistoriului și se primesc a două propunere a comisiei.

Fiindu tempulu înaintat se suspendă siedintă la 2 ore d. a.

Dupa amedi la 5 ore se continuă siedintă.

Ref. Mihailianu cetește propunerea comisiei scolare de sub C, că să se completeze unele studii ce lipsesc de ocam-data la institutul nostru ped.

Dep. Hania constatăndu necesitatea unei scole practice lângă institutul nostru ped. se declară învoită cu propunerea comisiei, întrucâtă privesc înmulțirea studiilor și propune să se înmulțească și puterile profesorale încă cu un profesor.

Dep. Macelariu spriginesc propunerea comisiei în cîtu e pentru completarea studiilor pedagogice, însă cu adausul, că să se introducă că studiu la institutul ped. teol. și medicină pastorală. Întrucâtă puterile actuale nu voru ajunge să se dechide Consistoriului unu creditu de 900 fl. v. a.

Dep. Popescu relevă necesitatea, că trebuie să se dea institutului nostru o devotare mai largă ridicându-se acelă la nivelul modernu. Profesorii sunt prea ingreunati cu órele, și aru trebui aici să se tienă contu de usul ce dompeșce la institutele de categoriă a institutului nostru; în urma se alatura la propunerea dep. Hania, neprimindu-se acēstă, e pentra a dep. Macelariu.

Dep. Gaetanu propune, că numărul profesorilor și alu studiilor dela institutul ped. teol. „Andrei” să se sustina provisorminte în status quo, cu modificarea acea însă, că scientele naturale să le propuna prof. Comisia; ieră prof. Popescu să estindă studiului computului și asupră măsurălor metrice; salariile se voru desbate la bugetu.

Dep. Borcă aludandu la argumentele desfășurate de dep. Popescu replica, că déca profesorii mai au și alte ofice se intielege, că li vin grele atate óre, însă la gimnasia, spre es. la celu de statu de aice, au profesorii dela 20—30 óre prelegeri, fără că acēstă sa fia obiectu de reclama. Oratorul sprigindu propunerea comisiei, face încă unu aditamentu: Consistoriul arch. se îndrumă a prediscută imbunatatirea salariilor la profesorii cari se ocupă numai cu profesură la institutul semin. ieră după ce se va aduce unu proiect de incompatibilitatea oficielor invetatorescă și profesorali sa se

urce lefele tuturor profecorilor. Acelu proiectu sa se substernă înse la proximulu sinodu.

Dep. Boiu spriginesc propunerea comisiei, ieră dep. Piso, care încă o aperă, face aditamentul: Primindu propunerea comisiei cu adausul dep. Borcă propunu, că în proporție cu înmulțirea órelor de prelegeri să se marăscă și leafa acelor profesori, cari nu pôrtă și alte ofice și adeca: a Dr. Il Puscariu, prof. Andrei și a prof. Comisia cu câte 200 fl., cari să se petreacă la bugetulu anului acestui.

Punendu-se la votu se respingu propunerile lui Gaetanu și Macelariu; se primesc propunerea comisiei, a dep. Piso și a dep. Borcă, întrucâtă privesc legea de incompatibilitate.

Cu acestea se inchiaie raportulu comisiei scolare.

Dep. Piso propune că de vreme ce numerulu scolelor nôstre scade din ce mai tare din lipsa medilóceror si administratiunea politica nu ne ajuta, să se substernă Inalt. ministeriu ung. de instructiune o reprezentatiune cerându-se ajutoriu întru prosperarea scolelor nôstre conf. Acēsta propunere se da comisiei pentru propuneri.

Dr. Petco din consideratiune, că avea nôstra bis. constă mai multu din harthii de valoare, aru fi bine să se cumpere bunuri rentabile, propune, că sinodulu să autorizeze pre V. Consistoriu plenariu a asigură avea biserică nôstre prin cumpărarea de bunuri pâna la proximulu sinodu.

Propunerea dechiarându-se de urgentă se da comisiei financiare spre a raportă asupră ei în proximă siedintă.

Se transpunere cererea comunei Lissă pentru arondare la preșteratul Fagarasiului, Consistoriului și cu aceste siedintă se inchide.

Observări de pre galera sinodală.

In viētă nôstra constituțiunale bisericăsa să se intemplatu în anulu acēstă prima data, de nu s'au potutu tieni în diu' prima după deschidere siedintă din lipsa numerului deputatilor. Impregurarea acēstă neplacuta la intăia privire și considerata isolata de alte impreguri se schimbă indata ce vomu consideră diversele chiamări ale celor mai multi membri sinodali și indata ce nu vomu perde din vedere valurile vietiei politice din patria in ajunul alegerilor dietali și dificultățile vietiei sociali, cari cresc in tōte dilele pentru tōte clasele societăției. Cu tōte aceste zelul, să se vediutu a două di, a invinsu tōte dificultățile, și membrii au fostu cu abnegatiune pâna la finirea pertrării obiectelor destinate pentru sesiunea anului acestui.

Unu reu, care se pare ereditariu in corporatiunile nôstre, amu dorî sa fia strainu in sessiunile viitorie, intielegemu reulu, pre care romanul l'a botezat in proverbele sele cu: „vorba multă saracă omului.” Pentru desbaterea cea lungă dela 24 Aprilie asupră cererei de unu ajutoriu pentru unu catechetu (Isaila) in două periode lungi se putea termină cu trei patru cuvinte. Resultatulu ne îndreptătiescă la afirmatiunea acēstă, căci ce să decisu alta, decădă indrumarea petențului la Consistoriu să-i confere unu ajutoriu din fondurile ce le va ave disponibili? In loculu desbaterei celei lungi la obiectulu acestă, neinsemnată fată cu alte, cari au urmatu, castigă sinodulu tempu pentru alte afaceri cu multă mai momentuoșe, pentru, de parte sa fia dela noi presupunerea, că acei ce lungi vorbă o aru fi facutu numai că sa castige tempu pâna le va mai cresce numerulu (partidei), — tempul petrecutu costa nu numai englezesc bani (englezulu dice: tempul e moneta), dară și romanesce, va

se dica, costa bani adunati prin colecte din archidiocesă nôstra relativu seraca și din părțile cele mai serace. Si apoi in adevăr curiosul lucru, ca afara de doi, mai multu vorbira in cestiu-ne amintita deputati cercurilor cari după prospectul aretat nu contribuia nimică d. e. cerculu Sabiului I și II.

Cereri de asemene natura trecu apoi cu mai multă séu mai putină desbatere pâna se rezolvira tōte. Acum avea să urmeze la ordinea dilei comisiunea arondării protopresbiterelor. Tempu eră destul încă. Dara presedintele comisiei (D. I. Branu de Lemenu) n'a fostu subscrisu și dora nici n'a fostu cetitu raportulu comisiei, celu putin asiă afirma densulu si asiă siedintă eră să se curme. In fine remane că să se suspende siedintă pre 1/2 ora și după acēstă sa se continue siedintă, ceea ce să si intemplatu. Mai antăiu vine la ordinea dilei sîrtea protopresbiteratului Lupșiei. Luptă a fostu apriga intre mai mulți oratori și Consistoriul încă si-a auditu partea sea, pentru a datu ascultare protestului, care, întrucâtă se atinge de unele acte acluse nu s'au gasit corespondențe cu starea faptică a tractului din cestiu-ne. De respingea Consistoriului protestul de sigur ca atunci eră de vina pentru a respinsu.

Resultatulu practicu fă ca a patrăi să răsărită abia a potutu trece sinodulu preste uniculu obiectu alu unei comisiuni insarcinata cu obiecte mai momentuoșe.

Siedintele iau unu aventu mai insufletitoriu a două di după cele enarate. Dupa deschiderea siedintei cu cele indăinate venim la ordinea dilei intreruptă in séră premergătoră. Unu preludiu micu formă dechiarătua P. Prot. Almasianu cunoscuta din nrulu 33 alu foiei nôstre, la desbaterea asupră remonstratiunei PP. Protopresbiteri ai Sabiului I și II. Unu siru lungu de oratori s'au ostenit, după punerea remonstratiunei pre tapetu, facendu distinctiuni intre acea ca arondezase séu desfintiezese tracturile protopresbiterali, in fruntea căroru se află remonstratorii. Cei ce sustineau desfintiarea diceau: 1) ca se schimba numirea, prin urmare se desfintieză; 2) ca gramatele se alterează, ergo si protopresbiterale se desfintieză; 3) ca déca se dau mai multe decădu ună séu două comune dela unu tractu la altul acele se desfintieză etc. Luptă si intrebuintiarăa pledoriei merită o cestiu-ne cu multă mai momentuoșă, căci in cele din urma ce eră tōta valorarea desfintiării la o simplă arondare decădu temerea că P. I. H. sa nu se stremute in sinulu protopresbiteratului, a cărui protopresbiter este de vre-o două-dieci de ani? Pentru sinodulu cându a conclusu in anulu trecutu ună séu două comune, după cum sustineau adoratorii desfintiării, n'a disu ca sa se ia cumpenele, si indata ce voru fi undeva de arondatu mai multă decădu două comune, sa dechiare protopresbiterale de desfintișate. Atunci arondarea nu se poate efectua in secula secoluror.

Se parea ca argumentele se gatasera și plenulu se obosite de desbatere, cându se aude o voce angrăescă: „Incheierea desbaterei.” Presidiu cu pacientă obincinuită voiescă a pune la votu incheierea desbaterei, dăra nu se primesc. Noi oratori, veci frâne și „argumente” din partea desfintișatorilor. P. N. Popea lamurescă cestiu-ne cu exemplele cele mai măcate, indigitate in raportulu siedintei asiă incătu ori ce omu credea că discussiunea are să fia terminata. Dara după incheierea desbaterei se vîrsa unu potop nou de cuventare din partea d. Branu de Lemenu, care a imprăsciatură deputati multi pre coridoru spre a astepta trecerea lui. Dupa ce amu trecutu preste tōte si după ce amu ascultat și pre propunatori și referitori comisiei, eatane in fată unei vo-

tări nominale, adunata prin o colectă de subscrieri de dlu Macelariu. Ei bine desfintiarea s'a respinsu. Vine acum propunerea, carea prejudeca concluziile sinodului protopresbit, resp. in privința a resedintei si se primesc. Si asiă eata-ne la post tot discrimina rerum, la finea altele siedintie.

(Va urmă)

Articolul de lege XXXV. din an.

1874

Despre notarii publici regesci.

CAPU XVI.

Responsabilitatea.

§ 172. Notariul public este responditorul pentru observarea normelor stabilite in lege; neimplinirea detorintelor ori negligența este impreunata cu pedepsa si desdaunare conformu acestei legi.

Notariul public este responditorul in primă linie pentru observarea legei de timbru si tacse in tōte afacerile sale.

Responsabilitatea se estinde si asupră substitutilor notarii.

§ 173. Cautiunea notariala servește de pemnu (atalog) pentru tōte oblegamintele cari sub titlu de desdaunare ori glôba resultă din lucrările oficiale ale notariului public, ori ale substitutului alesu de elu.

Pentru alte pretensiuni cautiunea nu mai asiă se pote luă la execuție, déca dreptulu de prioritate alu pretensiunilor acum mentionate nu se vatema; astfel de pretensiuni inse numai in casulu § loru. 44—46 se potu escontenta.

§ 174. Cameră notariala si procurorul reg. vegheaza in intielegere imprumutata, că cautiunea sa se pastreze fără scadere.

Mandatele si asignatiunile, prin cari este a se plăti ce-va din cautiune, se tien de competența tribunalului reg. Despre asemene mandate ori asignatiuni tribunalul reg. inscriintă si cameră notariala, carea, ascultandu parerea procurorului reg. incuviintă celu multu 15 dile pentru intregirea cautiunii.

§ 175. Nici pedepsa nici desdaunarea nu pote urmă fără ascultarea prealabilă a notariului publicu.

§ 176. Rebonificarea daunei causate, ori impacaciunea in acēstă privință nu-lu scutesce pre notariu de pedepsa, déca faptul neglijență se numera intre acele casuri, unde in intielesulu acestei legi are să urmeze pedepsa.

§ 177. Déca notariul public neglige detorintele sele din acelu indemnui punibilu, că prin acēstă sie-si ori altuia sa aduca vre-un folosu incompetență, ori sa faca dauna altuia; comite crima de oficiu, ceea ce se pedepsește după dreptulu penalu.

In casu de asemene crime notarii publici sa se tracteze intocmai că judecătorii.

§ 178. Vatemările causate notariului public in procederea sea oficiala se voru pedepsi totu după acelle legi, cari esistă pentru asemene fapte patrate contra judecătorilor.

§ 179. Cu excepția casului din § 177 cameră notariala admonează, ori si pedepsește pre notariul public cu glôba pâna la 50 fl. déca elu vatema dispusențile acestei legi fără că documentul notarial prin acēstă sa si perdă validitatea întrăga, ori in parte.

In celealte casuri la vatemarea disputenților acestei legi, precum si déca notariul public prin portarea sea perde increderea publică: are sa urmeze pedepsa disciplinaria.

§ 180. Pedepsele disciplinare sunt urmatorele:

- a) reprobatiunea (dogenirea) in scrisu;
- b) globirea dela 50 fl. pâna la 500 fl.;
- c) suspinderea celu multu pre unu anu;
- d) amovarea dela oficiu.

§ 181. Judecătoria disciplinaria aplică de regula pedepsele din § 180 lit. a) si b) după cumpetarea sea, si adeca după gradul si eventuala repetire a delictului, precum si după daună urmata din acēstă.

Ieră pedepsele atinse in § 180 lit. ca si d) numai in casurile anumite in acēstă lege se pote aplica.

§ 182. Suspinderea dela notariatu o pote aplicá de pedépsa judecator'a disciplinaria, si adeca: dela 1 luna celu multu pâna la 6 luni:

a) déca notariulu publicu nu locuesce la statuinea sea designata, si afara de resiedinti'a sea tiene cancelaria pentru sine ori pentru adjunctulu seu, ori déca plinesce functiuni oficiale afara de teritoriul tribunalului respectiv.

b) déca fâra presentarea pârtiloru autentica documente notariale ce le-a facutu adjunctulu seu in absenti'a sea.

Dela 3 luni celu multu pâna la unu anu:

c) déca notariulu publicu pentru diferte delictu a fostu pedepisit de trei ori cu un'a dintre pedepsele mentionate in § 180 lit. a) si b) ori de dôue ori totu pentru acelui delictu, si a comis de nou atare delictu;

d) déca cautiunea nu o reîntregesc in terminulu prefisit prin camer'a notariala in intielegere cu procurorulu reg.

§ 183. Amovarea că pedépsa numai in urmatorele casuri o pote aplicá judecator'a disciplinaria:

a) déca notariulu plinesce afaceri notariale si dupa primirea decisiunei de suspindere;

b) déca notariulu, cu exceptiunea casurilor iertate prin lege absentéza 14 dile din resiedinti'a sea si in cele 14 dile urmatore nu se reintorce la provocarea presiedintelui camerei notariale;

c) déca notariulu publicu in casulu §-lui 182 lit. a) si b) s'a suspinsu de a dôu'a ora dela oficiulu seu, iéra in casulu de sub

c) si d) odata si comite de nou delictulu;

d) déca notariulu publicu si dupa mai multe pedepse disciplinaria dovedesce astfelii de portare, prin care elu s'a facutu nedemnu de increderea si stim'a publica;

e) déca au fostu condamnatu prin judecatoria pentru crim'a de oficiu ori si de alta crima seu pentru escesu provenit din passiune de speculatiune;

f) déca face documentu in atare limba pentru care n'a capetatu autorisare. (indreptare).

§ 184. Suspindere provisoria dela notariatulu publicu se aplica:

a) déca in contra notariului publicu s'a ordinatu investigatiune criminala cu valore de dreptu;

a) déca in contra notariului s'a deschis concursulu;

c) déca judecator'a disciplinaria a enunciati amovarea lui si notariulu publicu a apelatu in contra sentintei.

§ 185. Suspinderea provisoria se sistéza, déca a incetatu caus'a, pentru carea s'a ordinat.

§ 186. Pedépsa disciplinaria, déca a fostu admonitiune, incéta dupa doi ani; iéra déca a fostu globire ori suspindere, — dupa trei ani perde poterea sea legala că imprejurare ingreuiatória, dara numai in casu déca notariulu publicu in acestu intervalu n'a cadiutu de nou sub pedépsa disciplinaria.

§ 187. Punibilitatea delictului disciplinarii se prescrie, déca dela tempulu faptei ori negligintei, ce forméza delictulu, au trecutu doi ani, fâra că acésta sa se fi adus la cunoscinti'a judecatoriei disciplinaria.

§ 188. Actiunea de desdaunare se tiene de judecator'a competenta in intielesulu procedurei civile.

§ 189. Actiunea de desdaunare se prescrie, déca pagubitulu in 3 ani de dile nu si-a incepit actiunea socotindu-se dela diu'a, in care i.a venit la cunoscintia pagubirea.

CAPU XVII.

Procedur'a disciplinaria.

§ 190. La resiedinti'a fia-cărei camere notariale are sa se constitue o judecatoria disciplinaria. Competinti'a ei se estinde asupr'a intregu teritoriul camerei.

Judecator'a disciplinaria se compune sub presidiulu presiedintelui tribunalului reg. din doi judecatori ai tribunalului si din doi membri ai camerei notariale. Membrii tribunalului se designéza pre unu anu prin sorte, iéra cei notariali prin camer'a notariala.

Pre notariulu senatului disciplinarii lu numesce presiedintele. In casulu, cându

procedur'a disciplinaria este indreptata in contra camerci: se emite delegatiune.

§ 191. In cause disciplinaria judecator'a disciplinaria a tribunalului supremu (§ 34 din art. de lege VIII an. 1871) formeaza dou'a si ultim'a instantia.

§ 192. In privint'a procedurei disciplinaria se aplica §§ 39—61 din art. VIII an. 1871.

Agendele acusatorului publicu le plinesce procurorulu reg. care este aplicatu pre teritoriul judecatoriei disciplinaria.

§ 193. Suspinderea provisoria mai vertosu in casuri grabnice o pote ordiná si efectuá indata si presedintele tribunalului respectiv; este inse datoriu in 24 ore a comunicá motivele decisiunei si cu judecator'a disciplinaria, iéra acésta, ascultându pre notariulu publicu, decide indata despre casarea ori sustinerea suspinderei.

Contra decisiunei aduse in privint'a suspinderei provisorie pote apela atâtu procurorulu reg., cátu si notariulu publicu respectiv, la judecator'a disciplinaria a tribunalului supremu reg. (§ 181.)

§ 194. Judecator'a, inaintea cărei'a notariulu publicu este trasu in cercetare criminala, este indatorata a incunoscinti'a judecator'a disciplinaria atâtu despre cercetarea criminala, cátu si despre finirea procesului criminalu pre lângă transpunerea sentintei ajuns la valore de dreptu.

Totu asemenea este indatorata judecator'a disciplinaria a transpunere respectivei camere notariale decisiunile sele valide in copia autentica.

§ 195. Suspinderea provisoria (§ 184) se efectuesce indata, iéra suspinderea urmata că pedépsa, precum si amovarea numai in diu'a cându s'a inmanuatu notariului publicu sentinti'a valida.

In aceste casuri camer'a notariala, este datória a publicá decisiunea in diarulu oficialu, si a o aduce la cunoscinti'a ministrului de justitia, iéra tribunalulu respectiv a pastrá sigilulu oficialu alu notari publicu.

§ 196. Procurorulu reg. vegheaza, sa se execute pedépsa stabilita.

§ 197. Pedepsirile in bani prin camer'a notariala se intrebuinteaza spre cutare scopu filantropicu, ce se designáza din anu in anu.

CAPU XVIII.

Tacsele notariale.

§ 198. Notariulu publicu, că atare pote specifica pentru lucrările sele: tacsele pentru lucru, pentru scrisore, si dupa impregiurári spesele de indepartare (diurne) si de caletoria in suma stabilita seu dupa scara.

§ 199. Unu atare contractu, prin care s'aru stabili o suma mai mare decâtua cea ficsata, este opritu si nevalidu.

Inse la afacere, care este de o preparama mai indelungata, si tempu, este impreunatu cu deosebita greutate si responsabilitate: notariulu publicu amintindu apriatu caus'a de ce nu asta de destulitoria tacsa legale, pote pretinde tacsa mai mare.

Sum'a tacsei, déca nu succede impacatiunea, o stabilesce judecator'a personala a notariului publicu.

§ 200. Déca atare documentu cuprinde in sine mai multe afaceri, cari suntu in legatura un'a cu alt'a — tacsa numai pentru un'a afacere se pote specifica, inse dupa cea mai favorabila tacsa pentru notariulu publicu.

§ 201. Notariulu publicu pote pretinde jumetate de tacsa ordinaria pentru o afacere inceputa, dara fâra vin'a sea remasa determinata. Déca pretinde mai multu: stabilita tacsei o pote cere la judecator'a respectiva (199 §.)

§ 202. Fatia de notariulu publicu fia care parte este obligata in solidum pentru solvirea tacseloru si a speselor sele.

Tacsa notariala si spesele se executa intocmai că tacsele judecatoresci.

§ 203. Notariulu publicu pote pretinde si anticipatiune corespondentória pentru aco perirea speselor sele.

Dupa terminarea luerului seu a procederii pote pretinde indata platirea tacsei si speselor si pâna la deplin'a escontare pote refusá estradarea expeditiunei ori adeverintie.

§ 204. Notariulu publicu este datoriu a insemná tacsele si spesele specificate in cassate atâtu pre documentulu originalu, cátu si pre expeditiuni si adeverintie.

§ 205. Pentru documinte de acele cari din gresiela notariului publicu devinu nevalide, si pentru expeditiuni de acele, cari totu din acésta causa nu se potu intrebuinta, — nu se platesce tacsa, iéra tacsa platita, partea o pote pretinde indereptu.

§ 206. Déca partea afala, ca tacsele specificate prin notariu suntu vetematorie: plansórea sea celu multu in 8 dile o pote substerne judecatoriei personale a notariului. — Plansórea substernta mai tardiu nu impedeca incasarea tacseloru specificate.

§ 207. In urmarea acestei plansori judecator'a desfinge unu terminu, la care lu citéza pre acusatorulu si pre notariulu publicu, si face incercare de impacatiune. Déca acesta nu succede: escrie o diu'a de pertractare si hotaresce prin decisiune. Inainte de a decide cestiunea incâtu asta de lipsa, pote cere si opinionea camerei.

(Va urm)

Romania.

Bucuresci, 26 Aprile 1875.

A apucá inainte cu atacurile contr'a guvernului si cu bocirile, spre a-si putea scusá mai tardiu caderea, a fostu totu-déun'a tactic'a oposantilor si organelor loru. Astfelii "Romanul" si ai sei care organizáza de mai multu tempu si nu crutia nici unu midiloci puru electoralu, acusa necontentu guvernului si partidulu, care sustiene, ca face opresiuni, ca useza de promisiuni si amenintári, si in fine de medilócele de care numai rosii erau capabili cu vestit'a loru „influntia morală“ din famos'a circulara cătra prefectii din 1867. Publicul intelligente inse care vede eu ochii si-si aduce aminte conduit'a rosiloru, va compará si va judeca. Publicul cunóisce discursurile provocatorie si injurióse ale oratorilor rosii, cunóisce agitările de strada ale rosiloru, si va dá valore la covenita scrierilor si conduitei loru.

Ceea ce amu constatatu, fâra a fi desmintiti de nimeni, nici chiaru de "Romanul"; ceea ce natiunea vede in modu positiv si lamurit este că tabera oposiției nu are unu program, nu represinta unu partit si o unitate de idei care sa promita ceva mai bunu si durabilu, ci o coalitiune de individualitati cu ideile si tendintele cele mai contradictorii, o tabera confusa, unita momentanu spre a derima, fâra a fi capabile sa creeze si sa inlocuiasca situatiunea de adi. De unde resulta ca natiunea, departe de a castiga ceva prin isband'a oposiției confuse de adi, aru fi perduto forte multu, aru fi perduto o situatiune cunoscuta si progresista, linisita si durabile, care a restabilitu ordinea si a radicatu creditulu in intru si in fati'a Europei.

Suntu unii alegatori cari intielegu bine acestu adeveru, si cu toate acestea din indiferentia seu din motive cu totulu personale, uita principiulu si nu mergu la urna spre a-si sustine convicțiunea prin votulu loru. Uita acei alegatori ca acésta putere ce o au in mana adi, nu suntu chiamati in toate dilele si ori-cându spre a o eserța. Si suntu casuri cându unu singuru votu pote decide de sortea unei situatiuni seu a unui colegiu electoralu.

De aceea in Germania si in Italia s'a si formatu o scola care propaga votulu obligatoriu, precum esista servitiulu militaru si instructiunea obligatoriu. Dara cei ce combatu acésta idea invoca libertatea individualui, care cu atâtea servitie obligatorie aru ajunge a nu mai avea nici o libertate in cugetarea si miscările sele.

Cei ce combatu votulu obligatoriu, sustieni ca alegerea este mai multu unu dreptu decâtua o datoria, si de aceea prefera a lasa liberu pre

fia-care cetatiénu sa vina a votá cându se simte petrusu de dreptulu ce are si de binele ce pote face tieri pri votulu seu.

In momentulu de a pune sub presa aflâmu deputatii cari s'a alesu in colegiul I si-i publicamu la vale. Triumful partidului ordinei este complectu; abia cinci seu siiese candidati ai opositionii au reesit. Speram aceiasi victoria si in celealte colegii Ieta lista de deputati alesi la colegiul I:

Braila generalu Florescu, Bacau Eugenie Ghic'a, Bolgradu Tulciano, Botosani, C. Cananau, Argesiu, Ioanu Bratianu, Buzeu, Vasile Vladoianu, Cahul, Leonu Ghic'a, Covurlui, Lascaru Catargi, Dimbovita, George Cantacozino, Dorohoiu, C. Haretu, Dolju, Al. Stirbey, Ialomita, V. Boerescu, Falcu, Lascaru Rosetti, Gorj, C. Blaramberg, Iassi, P. Mavrogheni, Ilfov, G. Vernescu, Ismailu, Th. Balsiu, Mehedinti, N. Gardarenu, Muscelu, A. G. Golescu, Némtiu, V. Miclescu, Oltau, C. Valénu, Putna, A. Balsiu, Prahovala, George Cantacuzino, Romanu, Calimach Catargi, Romanati, Amza Jianu, R. Saratu, generalu Florescu, Suceava, N. Ganea, Tecuci, Em. Vogoridi, Teleormanu, C. Boerescu, Tutova, M. Costache, Valea, Al. N. Lahovari, Vaslui, T. G. Rosetti, Vlasic'a, Gr. Cantacuzinu.

Publicam i urmatorele acte dupa "Press'a":

Bucuresci 28 Aprile 1875.

Apelul către cetatenii capitalei!

Desordinele regretabile ivite ieri in giurulu ospelului comunulu, cu ocaziunea alegerei deputatului colegiului II-lea, ne impune dator'a de a face apel la bunulu simtiu si patriotismul cetatiénilor, si a-i consiliá sa se abtina de manifestatiuni sgomotose si violente cari déca s'aru repeti si la viitorile colegiuri electorale aru compromite liniscea publica.

Lasati pre alegatori a merge la votu si a-si eserța in pace drepturile politice.

Primariu, G. Manu.

Nr. 4440 1875 Aprile 28.

Ieri, cu ocaziunea alegerei colegiului II de Ilfov, pre cându votarea se urmá in cea mai mare linisce, câtiva individi au voitul sa turbure ordinea publica; persoane fâra dreptu de alegatori, si chiaru scolari, au incercat a navalí in sal'a alegelorloru si a impedece liberulu eserțitului votulu loru. De acolo s'a risipit in orasiu, respandindu sciri neadeverante de natura ingrijitorie, si imputandu cu cetezantia altor' escesurile, de cari insisi erau culpabili. Liniscea s'a restabilitu indata, si justitia urmaresce pre principalii autori.

Guvernul crede de a sea datoria a prevestit ca cu ocaziunea alegelorloru ce voru avea locu pentru colegiul III, este decisu a asigurá libertatea votului, si a mantine ordinea prin toate medilócele legale de cari dispune. Elu nu va permite că intreprinderile factiose ale unei cete de agitatori sa turbure liniscea si sa impedece libertatea marei majoritati a cetatiénilor pacinici si onesti. Totu odata invita pre parintii de familia de a popri pre copiii loru sa ia parte la linisce lupte cari nu suntu de verst'loru, si sa ajunga astfelii victim'loru omeni cari nu se sfiesc a abusa de inesperientia unor teneri.

Guvernul care, in asemenea impregiurári, considera mantienerea ordinei publice că cea mai sacra a sea datoria, o va indeplini fâra esitatiune.

Ministrul de interne: L. Catargi.

1875, Aprile in 28.

Cele dôue acte ce publicamu in capulu diuariului nostru, dice "Press'a", acel'a alu primariei capitalei si alu dlui mini-

stru de interne, probéza ca roșii noștri, dnii din opoziție cari cauta însăbanda în violenție și turburări au cautat să turbure liniscea publică în diu'a intâia a alegerii colegiului II, dără ca autoritatea a mentinut-o și este decisa a o mentiné și pentru cele-lalte colegie.

Este dără bine să fia de mai înainte, și forte lamurită, prevestiti toti agitatorii, toti roșii și aliații lor, că, de către voru mai incercă să turbure ordinea publică, voru fi mentinuti în legalitate; și ca autoritatea este gata să mentiné liniscea cu tōte medilōcele ce-i acordă legea.

Acestea odată bine cunoscute și bine esplicate, să intrebămu pre agitatori, pre returnatorii de meseria, cum îi numea repausatulu ilustru Heliade, pentru ce ore și cu ce scopu au cautat, și pote să mai caute ei să turbure liniscea publică și sa violeze urnele colegielor electorale?

Au triuflatu roșii la colegiul I de Ilfov. Multe se potu dice asupră acestei alegeri: sa espunem cāteva consideratiuni la vale. Dara în faptu nu le contestă triuflul. Prea bine. Sa le fia de bine. Au triuflatu asemenea aiurea, de ce inse nu au triuflatu pretutindenea? de ce la colegiul II de Ilfov d. Vladimiro Ghică avu 153 voturi, macaru că i s'a anulat 10, în vreme ce faimosulu prorocu Dimitrie Bratianu nu avu de cătu 45 voturi?

Pentru ce? Pentru ca tiér'a nu-i mai voiesce; pentru ca tiér'a este desgustata de acesti farsori politici; pentru ca tiér'a voiesce linisce, ordine, libertate și prosperitate.

Au incercat dnii roșii inse că cu violentia sa pună mână pre colegiul alu II de Ilfov, că astu-feliu sa aiba ce-va sianse si in alu III, si sa dica ca; celu putien capital'a este pentru densii.

Ei inse si-au facutu planurile socotindu ca este in vremea dlui Ioanu Ghică, celu cu caimacamă in perspectiva, pre cāndu se smulgeau barbile si se musică urechile ómenilor. Ei uitaseră ca este unu guvern conservatoru, care nu suferă violentia si batâi, si care este firmu decisu a mentioné ordinea si a respectă libertatea tuturor.

Unu domisioru dela „Alegatoriul liberu“, d. Flevă, se dice, intră fără a avea dreptulu, in sal'a alegerilor, si simte ca roșii suntu in minoritate. Ciomagasi clichei erau la posturile loru; si mai multi inocenți scolari stau in piati'a primariei, credințu că lucrăza pentru binele patriei, urmându consiliile celor ce-i mistică. Se spune ca, după consiliile dlui Flevă, căti-va individi si scolari incepura a strigă revolutie, că dora se voru speria alegerilor din sala, si voru parasi colegiul spre a napadî batausii. Biroul provisoriu si toti alegeriorii, stau neclintiti si mentinu liniscea. D. P. Buescu, unu altu esaltatu se pune pre balconulu salei, si cu alti doi, chiama pre batausi si cei din piatia a navală susu in sala; căci „albii le ia colegiul.“ Presedintele biroului arestăza inse pre d. Buescu. Gard'a intervine, după cererea sea, spre a padi usile, si a asigură libertatea votului.

Astu-feliu votarea s'a potutu urmă liniscită si in regnla in diu'a intâia a si astadi Institu'a informédia si cauta a află pre turburatori, ori cari aru fi, spre a-i pedepsi. D. Buescu este si arestatu; si d. Flevă chiamat la judele instructoru.

In fatia acestor reproducem uimătoarele după „Allegatoriul liberu.“

Intrunirea de Sambata săr'a, in sal'a Circului a fostu din cele mai maretie. Nici odată pote unu publicu mai numerosu n'a venit cu atât'a

sete de adeveru sa asculte pre oratori. Asistau aprópe patru mii, de cănu si mai mulți auditori.

Cetățenii cari au luat cuventul si au vorbitu, in aplausele tonante ale publicului, au fostu dd. G. Danielopolu, Atanasiade, P. Buescu, N. Flevă si Em. Potropopescu-Pache. Intrunirea s'a prelungit pâna după óra 11 năpte.

La radicare siedintiei, cetățenii N. Flevă a anuntat viitoră intrunire pentru Luni, la 8 ore săr'a, in aceași sala. La această intrunire se speră ca va luă cuventul si cetățenii Ioanu Bratianu.

Ultime sciri electorale, in momentul de a pune sub presa, afăramu că la Primaria locale, unde sta sa se voteze candidatulu colegiului II Ilfov poliția, bandele si forța armata chiaru au intervenit că sa oprăscă pre alegerii independinti a-si exercită dreptul votului. Cetățenii suntu prăda violentelor si maltratărilor celor mai barbare. Suntu déjà mai mulți raniti. Toti cuprinsi de spaimă si inmormuriti in fată atătoru fără de legi si întrăba, la cine voru mai protestă cāndu nici o garantie nu mai există pentru respectul persoanelor?

Intrunirea publică de astăzi Dumineca a fostu oprita de poliția. Armata ocupă impregiurimile circului si cutreera strădele orasului.

Unde vrea sa ajunga Guvernul? Trebuie negresită ca cu săngele cetățenilor pacinici si inofensivi sa-si astempere furia setei sele de resbunare contră acestui popor român, care vrea, conformu legilor, sa proteste contră nelegiurilor sele?

Din depesile telegrafice ce amu publicat in diarulu nostru s'a vediutu ca d. Sturz'a, agentulu nostru dela Belgradu, acreditatu si pre lângă principale de Muntenegru, s'a aflatu in diu'a de 2 Mai la Cattaro spre a salută pre Imperatulu Austriei, cāndu a primitu in acestu orasii pre principale Muntenegrului.

Astăzi putem adaugă ca Maj. Sea Imperatulu a primitu pre agentulu român cu o osebita buna vointia, si l'a tractat că pre ori-care reprezentant străin cu gradul de ministru. Aceasta inalta bunavointia si distincția ce Suveranul statului vecin a arestatu agentului nostru este inca o nouă probă de simțiamentele de simpatie ale Maj. Sele pentru români, si de bunele relațiuni amicale ce există intre ambele staturi.

Varietăți.

(+) **Zenobi'a Fassie**, veduvă lui Alessandru Condi, cu trei orfani, Elisabet'a Fassie cu sociul Ioanu Gólyá, veduvă lui Paulu Fassie nascuta Mari'a Malanu, cu fiii si ficele: Teodoru, Paulu, Elisabet'a, Rosali'a, Alesandr'a si Sandru; Paulu Fassie preotu, Ioanu Fassie invetiatoru, si Ioanu Tifor preotu, in numele loru si a numerosilor consangeni, face cunoscută, cu animă durerosă, mutarea la cele eterne a lui **Ioanu Fassie**, protopresbiterulu Pestașului, deputat la sinodulu episcopal aradano si asesorul la Consistoriu gr. or. oradano, prébunului parinte, socru, unchiu si cununat, a repausat după unu morbu greu de către dile, in 10 Maiu a. c. diminuția la 5 in etate de 53 ani.

Inmormantarea fericitului după ceremonie seversite in biserică gr. din locu, s'a intemplatu Mercuri in 12 Maiu d. m. la 4 ore. Fia-i tieran'a usioră!

(**) **O operatiune rara si fără grea**. — Adămu cum ca in 12 Aprile anulu curentu s'a esecutat pentru primă ora, in ospitalul St. Spiridon, operatiunea Ovariotomie, — ună dintre cele mai dificile, — la o

copila in etate de 16 ani, cu care ocazie se a estirpatu din cavitatea abdominală o tumoră (Cysto-Sarcom) in greutate de 8,400 grame, afara de licuidulu care se află in ea, si cum ca pacienta rezista inca si pâna astăzi — déjà 9 zile — la consecințele acestei operatiuni atât de considerabile. Cu alta ocazie vomu reveni atât de asupră operatiunii, precum si asupră cursului bolii acestei paciente atât de interesante. De ocumdata ne marginim a aduce omagile noastre d-lorii doctori Rusu senioru, Th. Filipescu si Rusu junioru din ospitalu, precum si d-lorii doctori Fleislen, Max si Otremba, cari au asistat pre cei intai in această operatiune care după cătu suntemu informati, forte rare ori reusiesc in ospitalele cele mai renumite din Europa.

(Curier. de Iasi.)

(**) Unu balonu de tinichia. — Cu tōte deseile pericule la care suntu espusi si devinu victime ómenii de sciintia cari facu caletorii cu balonul, zelulu si emulatiunea loru de a putea ajunge pâna in fine se domine poterea oceanelor de apa, nu incedia, ci continua a cresce din ce in ce mai multu. Eata ce afăramu dintr'un diariu francesu:

La Lille se lucrăza adi, de către unu tovaresiu de caletorii aeriene alu dlui Godard, unu balonu de tinichea, inventatorele a isbutitul prin experientele sele a subtiă tinichea că harthia. Cu modulu acesta ei si propune a construī din asemenea materie unu balonu, a căruia capacitate se fia de 2000 metre cubici avendu supape perfectionate de arama. Avantajile acestei inventiuni suntu: absolut impermeabilitate, nici o perdere de gasu si soliditate extrema. Reesi-va? Eata intrebarea ce-si adresă tota lumea si la care numai incercarea ce se va face cu densulu pote respunde.

(**) **Plorie de cenusia**. In năpte de 29 Martiu trecutu a cadiutu in mai multe localități din Suedia si Norvegia o plorie de cenusia asiă de desă, incătu a dău'a din zapadă care acoperă damantul avea pre de asupră unu stratu de pulbere in grosime de mai multe degite. Doi invetitori profesori din Cristiani'a, esaminendu cu microscopul acesta cenusia, au declarat că e produsa din pétra poroșă prefacuta in prafu intocmai că cea care se gasesce in multă cantitate in vulcanulu Hecl'a. S'au gasit si in mare mai multe bucăți mari de aceasta pétra, care avea unu miroso fără tare de sulfu. Se crede prin urmare ca s'a intemplatu vre-o nouă eruptiune a vulcanului Hecl'a.

(**) O crudime de muma neaudita. La Pivar del Rio in Havan'a o muma, credințu-se impinsa de o inspirație divină, a scosu ochii copiilor sei si voiă sa-si scotă si pre ai sei. Acestu actu de nebunia, pre care lu credea că unu sacrificiu placutu lui Ddieu, a fostu seversit in fată mai multor alte femei care se rugau cu voce tare. Tōte aceste fanatice au fostu arestate si date judecatiei criminale.

(**) Gratia motivata. Se scrie din Mēphis cu dată de 3 Aprilie:

Guvernatorulu Porker, a gratiatu pre fostulu senatoru Mekenna, condamnat la 5 ani de inchisore, pentru ca acesta voiesce sa se insore si se ia de socia pre fică cea mai mica a primei femei a acestui guvernatoru.

(**) Curiosități americane. Domnul Ixelu, visatorulu din altă lume dela „Nationalulu“ povestesc urmatore istorie:

„Suntu cāteva luni o femeia maritata din Id'a Hilu, facendu cunoștința cu o fata betrana de vre-o 40 ani care locuia in coltiulu strădei congresului si Ferry Streets, i-a propus de ai vinde pre barbatulu seu. Fată a primitu, si i-a oferită dăoue sute dolari; femeia a luat banii si tergul să a facutu.

„Cāndu veni năpte, barbatulu nu se prezenta la nouă sea femeia, nu

intră in noulu seu domiciliu conjugal, in mare surprindere a jumătăție sele, care luase lucrurile la seiosu, de óre-ce dedese dăoue sute dolari. Ea deci reclama esecutiunea inviolelei, si barbatulu, pusu in curențul afacerii, se instala la dens'a; acum pare ca voiesce sa-lu tienă lângă dens'a cu tota protestarea femeiei legitime, care a inceputu sa vada unde a dus'o glumă séu lacomia de bani.

Trebuie se adaugă ca schimbarea ce s'a facutu in vieti' a barbatulu nu-i este tocmai neplacuta, de óre-ce acum refusa de a se întorce la vechi'a sea femeia, sub pretestul ca l'a tratată că pre unu obiectu de vendiare.

„Afacerea sta aici.“

Pâna acum, dice le Gaulois, amu vediutu barbati vendiendo-si femeile loru; dără o femeia sa-si vendă barbatulu este unu progresu care nu s'a observat pâna acum in Europa.

Este dreptu ca acăstă se petrece in Americă.

Neincunguratu de lipsa la economia de vite

Pravuri de Transilvania pentru cai si vite cornute.

Pregatite din celea mai aprobată metodă de casa, corespondenție relațiilor noastre economice si pusetiunei tierei noastre, cari atâtă că medilociu de cură, cătu si că medilociu preservativu nu ar trebui sa lipsescă la nici unu economu adeverat.

Pentru cai:

Contra ciumei, sioreceilor si altor boli periculose, precum: catarhoe'a organelor de respirație, catarhoe'a de stomachu, nemistuire, colică, tusa, marasma (Abmagerung) preste totu, contra celor mai deci-dietorie boli; mai departe servescu pravurile acestea la calu spre crescerea frumosă si-lu sustinu sanatosu si infocatu.

Pentru vite cornute:

Contra deosebitelor aprinderi si altor boli, precum: flatu lentă si colică, mai departe la vaci, de către dăou lapte putenu si slabu, contra marasmei (Abmagerung), contra apetitului perduț si cu deosebire la vîtele de ingrasiat.

1 Pac. à 1/4 Cilo 30 cr. v. a.

1 Pac. à 1/2 Cilo 60 cr. v. a.

Pravuri de Transilvania pentru oi.

Unu obiectu neaparatu de lipsa in economia rationale de oi, preparat din cele mai aprobată si practice mediloci de casa, celu mai bunu medilociu de cură si preservativu contra bolielor epidemice, cari domnescu mai adeseori, precum: Genuri vermele de plamana (Lungenwurm), calbeza, clorose'a (Anaemie Bleichsucht), tusa: diarhoea, bubatu (versatu) mai departe restitu apetitului perduț si vindecă tōte boliile de stomachu si a organelor din launtru s. a. m.

1 Pac. à 1/4 Cilo 30 cr. v. a.

1 Pac. à 1/2 Cilo 60 cr. v. a.

Pravuri de Transilvania pentru rimatori.

Cel mai aprobatu medilociu de cură pentru rimatori. Curăza diarhoe'a, colică, brancă, precum si feluriile aprinderi. — E de mare folosu si pentru rimatorii de ingrasiat fiindu ca face apetitul si totu-odata si ingrasiat.

1 Pac. à 1/4 Cilo 30 cr. v. a.

1 Pac. à 1/2 Cilo 60 cr. v. a.

Depositul principalu de espiditii la ALBERTU VACHSMANN, apotecariu in Borgo-Prundu. (Transilvania) mai departe in depositu: in Sidisiéra la I. B. Misselbacher et fii, in Clusiu la Carolu Hutflesz, in Muresiu-Osiorhei la Mat Bucher, si in Bistritia la G. M. Textorisu.

(2-3)